

Matkaraportti

ICOM Costume Committee Annual Meeting 21.-26.10.2012, Brysseli, Belgia

Lace, Fashion and Transparency

ICOMin Costume Committee järjesti vuosittaisen kokoontumisensa vuonna 2012 Brysselissä, Belgiassa. Tekstiilikonservaattorina aihe ("Lace, Fashion and Transparency") toki tempausi heti mukaansa ja päätin osallistua konferenssiin itsekini.

Saavuini aurinkoiseen Brysseliin sateisesta Pariisista juuri ennen konferenssia sunnuntaina 21.10. Ennen varsinaista konferenssiohjelmaa iltapäivällä oli mahdollisuus osallistua Brysselin art nouveau –rakennuksia esittelevälle kiertokävelulle ja lähdin toki mukaan. Monet kyseisen tyyliuunnan mestarillisista esimerkeistä olivat belgialaisen arkkitehdin Victor Hortan (1861-1947) suunnittelema. Osa kohteista oli UNESCO:n suojelema maailmanperintökohteita ja yhteenkin oli perustettu moninaisten vaiheiden jälkeen sarjakuvataiteen museo, osa taas yksityisomistuksessa ja vähäisesti valvottuja.

Luennot alkoivat maanantaiaamuna ja aamupäivän luennot käsittelivät eri tyyppisiä pitsejä, kenkäruusukkeita sekä Hasseltin Fashion Museumin esittelyn. Iltapäivästä vierailimme Brysselin kaupunginmuseolla (Musée de la Ville) ihmetellen Manneken-Pisille kerääntyneitä pukukokoelmia. Pienelle patsaalle valmistettuja, kustomoituja pukuja on kertynyt satoja ja niistä on tullut varsinainen kuriositeetti museokokoelmiin (sekä säilytysongelma). Manneken-Pisille voi kuka tahansa valmistaa puvun ja lahjoittaa sen museolle, mutta puvun tulee olla tarkasti tietynlaisten kaavojen mukaan ommellut sekä lahjoittajan tulee perustella, miksi haluaa lahjoittaa juuri kyseisen Manneken-Pisille.

Tiistaina aamupäivästä teimme vierailun Théâtre Royal de la Monnaieen inspiroivaan ja valtavaan puvustamoon, jossa eri alojen artesaanit loivat moninaisia ja värikkäitä luomuksia erilaisista materiaaleista. Puvustamon aikataulu on hektinen ja usein pukuihin täytyy tehdä viime hetkien muutoksia. Henkilökunta vaikutti kuitenkin kaikin puolin motivoituneilta valmistamaan taidokkuutta vaativia töitä. Iltapäivän luennot käsittelivät myös pitsiä eri näkökulmista ja joukossa oli muutama mielenkiintoinen katsaus itäeurooppalaisiin pitseihin.

Keskiviikon ohjelmaamme kuului vierailu Antwerpeniin ja siellä sijaitsevaan ModeMuseumiin. Iltapäivän vierailumme taas kohdistui Academie voor Schone Kunstenin konservointiosastolle.

Tekstiilikonservointipuolen professori oli hyvin asiantunteva ja olin hyvin tyytyväinen huomattessani koulutuksen olevan hyvin tasokas. Erään brysseliläisen amanuenssin kommentti siitä, ettei konservointiin tarvita kuin vuoden mittainen koulutus, oli nimittäin järkyttänyt minua joitakin päiviä sitten. Antwerp kuuluu Belgian hollanninkieliseen alueeseen ja moni konservaattorin töihin mielivä ranskankielinen belgialainen kuulemma taas lähtisi mieluummin vaikka ulkomaille opiskelemaan kuin hollanninkieliselle alueelle, vaikka

heidät toki sinne otettaisiinkin. Kielikiistat hieman hätkähdyttivät konferenssilaisia. Koska olen kuitenkin myös itse kotoisin kaksikielisestä maasta, auttoi tämä seikka hahmottamaan, etteivät kieliasiat ole niin yksioikoisia.

Perjantaina viimeinen luennoista, Sofia Pantouvakin pitämä Technology-inspired Experimental New Transparencies käsitteli uudenaikaisia teknisiä, läpinäkyviä älytekstiilejä, joita on voitu valaista LED-valoin, jotka hyödyntävät langatonta interaktiivista teknologiaa tai jotka toimivat ikään kuin toisena, läpinäkyvänä ihona. Tekstiilien käyttötarkoitukset ovat moninaisia ja niitä ei ole suinkaan käytetty pelkästään vain vaatetustarkoituksiin, vaan niistä on voitu esimerkiksi rakentaa näyttäviä pintoja. Mielenkiintoisin esimerkki oli The Skin Prob Projectin Bubelle Dress (2006), jossa tunteita aistiva ja monitoroiva puku pystyy ilmentämään erilaisia tuntemuksia.

Konferenssin yksi parhaimmista puolista oli sen pienuus: osanottajia oli noin kuutisenkymmentä, joten saimme mahdollisuuden tutustua kaikki toisiimme. Olipa mukana yksi maanmieheni sekä eräs aikaisempi tuttavuuteni. Olin asettanut itselleni matkan tavoitteeksi tutustua alan kollegoihini ja tämä tavoite täyttyi varsin hienosti. Tunnelma kun konferenssilaisten kesken oli hyvin rento ja avoin: uudet tulokkaat toivotettiin lämpimästi tervetulleeksi porukkaan.

Lisäksi ohjelma oli suunniteltu siten, että saatoimme osallistua kaikille luennoille sekä liki kaikkeen oheisohjelmaan. Konferenssiaikataulu oli hyvin suunniteltu joskin tiukka ja joitakin aikataulujen ylityksiä tehtiin. Luennot olivat sekä ranskaksi (virallinen kieli Brysselin seudulla) että englanniksi: simultaanitulkkaus kummallekin kielelle avitti luentojen seuraamista.

Mieleepainuvimpia hetkiä matkallani vietin kuitenkin konferenssin jälkeisellä kiertomatalla, jonka teimme Ranskan puolelle Calaisiin ja Roubaix'in. Calais'ssa tutustuimme pitsimuseoon (Cité internationale de la Dentelle et de la Mode), jossa upean näyttelyn jälkeen pitsikoneen käyttäjä esitteli meille konepitsin valmistusta ylpeänä ammattitaidostaan. Roubaix'ssa puolestaan vierailimme La Piscinessä, jossa oli näytteillä muun muassa Marc Chagallin suunnittelema tekstiilejä. Miljöö oli vaikuttava: kyseessä oli taidemuseoksi muutettu ranskalaisen Albert Baertin (1863-1951) suunnittelema entinen upea kylpylä, joka valmistui vuonna 1932. Museon keskellä todellakin oli suihkulähteellinen uima-allas täynnä vettä ja sitä ympäröivät marmoriveistokset. Konservaattorina mietin toki, josko altaalla olisi haittavaikutuksia teoksille ja museotilalle. Joka tapauksessa, ajatus oli varsin mielenkiintoinen ja inspiroiva.

Kaunis kiitos tämän konferenssin utterille järjestäjille sekä ICOMille matka-apurahasta!

Helsingissä 1.12.2012

Jenniina Siira, tekstiilikonservaattori